

O spojoch, schizofrénii a jednej žúrke

1. MIESTO

v kategórii POÉZIA

Jana Domonji

Som unavený z autobusov, zlých spojov a zo života na dedine. Každodenne zažívať autobusové dobrodružstvá by som nikomu neodporúčal, postupne to urobí niečo s človekom, dalo by sa povedať, že sa zmení. Cesty sú totiž bohaté na pekné, veľké a hlboké jamy. Nie je však jama ako jama, poznám výstižné exempláre tých najlepších z najväčších, ktoré svoju mystickú krásu odhalia v daždivom období, vtedy ukážu výbornú schopnosť kamufláže a bum! Otrásie sa celý autobus, sivá huspenina v hlave sa poriadne roztancuje a človek sa začne obzerať vôkol seba, či mu náhodou nejaká tá oblička neušla von z trupu alebo či sa žalúdok neobrátil na zlú stranu. Nieкто by povedal, že na príčine sú cesty, nie vozidlo. Čiastočne možno súhlasiť, lebo, ako všetci vieme, cesty sa opravujú raz za štyri roky (skôr len vtedy, ak sú mimoriadne voľby). V predvolebnom období sa nájdu v štátnej pokladnici i peniaze na opravu, aby sa občanom ľahšie cestovalo. Že sa nejaký politik objaví i na obrazovkách vysmiaty a s nožnicami v rukách, slávnostne rozstrihne červenú pásku, čím otvorí pár kilometrov rovnej cesty a iba tak mimochodom spomenie plány svojej politickej strany, je iste vedľajšie.

Zmenu človeka nezapríčinia len jamy, podmienené neadekvátnym narábaním so štátnymi peniazmi. Samozrejme, existujú aj spôsoby na transformáciu, ktoré sú omnoho nebezpečnejšie. Hovorím o hodinových čakaniach na vysnívané vozidlo verejnej dopravy. Myslím si, že tento spôsob našej premeny je geniálny a hoci si vyžaduje čas, metamorfóza je trvalá a dokonalá.

Ešte 1 hodina + 26 minút

Hlavná železničná stanica opásaná vzácnym mramorom a matným sklom. Striedajú sa kufre: klasické kožené, pestrofarebné módné, značkové, bodkované, pruhované – väčšinou kolieskové, vydávajúce zvláštny hukot. Pri vchode stoja dvaja policajti. Keby ste sa prechádzali po meste, stretnete ďalšie kusy. Štát chce, aby sa obyvatelia cítili bezpečne pred akýmkoľvek útokom a párik policajtov predsa dokáže zabezpečiť celý železničný terén. Toto je ideálna situácia, ako dokázať občanom, že štát je aj napriek kríze dobre zorganizovaný a dokáže sa brániť pred nebezpečenstvom.

Cestou k voľnej lavičke som niečo zacítil na ruke. Vápno biela hmota mi stekala po rukáve bundy. Tí odporní sráči! Táto lokalita je pre nich priam ideálna. V kuse tu lietajú, lebo vždy nájdu zvyšky jedál alebo im nejaké decko hodí pukance. Hľadám vreckovku, no, samozrejme, nemám ani jednu. Nech mi niekto hovorí, že vtáci výkal znamená šťastie! Ak mi má niečo priniesť, želám si aspoň vreckovku a teleport. Každý si žiada to, čo práve potrebuje. Stroj času si dokážem skonštruovať aj sám, len musím nájsť dobré hodinky, ktoré by niečo podobné zniesli. Aspoňže lavička bola ešte voľná. Staničné hodiny viseli priamo oproti. Zdajú sa celkom v poriadku, ale čo ak sa ukáže niečo lepšie...

1 hodina + 19 minút

Veľký, bezčíselný kruh, jednoduchý, čierno-biely. Každá minúta bola o niečo dlhšia ako minulé a veľká ručička bola čoraz lenivejšia, až celkom zastala. Nekvalitný mechanizmus. Vtom som zacítil, ako do mňa niekto narazil. Marcel! Vraj kričal na mňa ako pomätený, či som neohluchol a čo tak vypäto hľadím na tie hodiny, vraj nerobia už dvanásť rokov. Kým sme vyfajčili cigaretu, oznámil mi, že konečne kúpil chatu na Španej doline. Narýchlo načrtol plán na tento víkend, jedným slovom – žúrka. Hneď sme sa pobrali k jeho autu.

Marcela poznám od detstva, vždy bol bitkár. Nikdy si nevedel vybrať protivníka, ani v škôlke, ani na strednej. Povedzme len, že väčšinou z ruvačiek nevyliezol bohvieako slávne. Po strednej ho chuť mlátiť okolo seba prešla. Otec mu kúpil byt v centre mesta, Marcel vyštudoval, zamestnal sa, kúpil chatu – dokonca vraj bez otcovej podpory.

Vchádzajúc do Španej doliny zatrúbil. Vraj je to tu zvykom, pozdraviť víly a iné lesné bytosti. Pekný pohanský zvyk, len škoda, že móda je premenlivá. V posledných storočiach je moderný len jeden boh a v budúcnosti...

Do kostola som prestal chodiť po spovedi. Nemyslím tým ušnú spoveď, pri ktorej svoje hriechy pustíš do vzduchu, skontaminuješ ho, svätý otec ich vypočuje a ako najpredávanejší filter ovzdušia všetko pohltí, vyčistí, ale aj odpustí. Myslím skôr na prijímanie tela a krvi, odpustenie hriechov. Už dávno ma prestali baviť rozprávky o milosti a večnosti...

Dorazili sme na chatu. Marcel mal náladičku, dali sme si pivo s borovičkou a potom zavolať všetkým kolegom, že sa dnes párty naozaj uskutoční. Máme sa dobre zabaviť (akoby inokedy bolo zábavy málo). Keď zabaviť, tak zabaviť, ďalej som popíjal len borovičku. Onedlho bola chata plná ľudí, najmä Marcelových kolegov psychiatrov. Jeho povaha mu prácu neľahčuje, skôr je zvláštne, že doteraz neublížil niektorému z pacientov. Nečudoval by som sa, keby skončil na vlastnom oddelení, ale v košeli, nie v bielom mantíle.

Keď si Marcelovi kolegovia trochu vypijú, začínajú sa meniť na chodiace psychiatrické encyklopédie. Všetci o niečom debatovali. Jednému z nich sa na ruke leskli mohutné hodinky. Hneď bolo vidieť, že nie sú lacnou kópiou. Strieborná farba, arabské číslice, tri ručičky a najtenšia z nich najhlučnejšia. Postupne sa hluk prehlboval, silnel a čoraz viac sa podobal zvuku bubna. Zvuk sa odrazu stratil, keď ku mne pristúpil chlap. Začal hovoriť o deprivácii, ale povedal som mu, že takéto slovo nepoznám. Vyplieštal na mňa oči, akoby mal každý poznať psychiatrické termíny.

Chata bola dosť stará, ale s originálnym nábytkom, najviac ma upútali staré drevené kyvadlové hodiny. Krásna práca, rímske číslice, zachovalé drevo, iba by potrebovali novú vrstvu laku. Zvesil som ich zo steny, aby som si ich ešte trochu lepšie prehliadol.

1 hodina + 26 minút

Znovu pristúpil ten chlap.

„Marcel, čo to tu stváraš? Dúfam, že si nezabudol na náš projekt o schizofrénii a odkedy ťa zaujímajú hodiny!? Prestaň konečne všetkých navôkol ignorovať.“

Jana Domonji je v 2. ročníku bakalárskeho štúdia slovakistiky na Univerzite v Novom Sade.

Falošný priateľ

1. MIESTO

v kategórii POÉZIA

Matej Hasnek

Každé ráno vystávam,
O slovenskom jazyku rozmýšľam.
Taký podobný,
Ale naozaj rozdielny.

Spisovná slovenčina,
Skoro ako dialektická chorvátčina.
Veľa rovnakých slov s rovnakým významom,
Ale tiež veľa rôznych slov s iným významom.

Chcete hovoriť s kamarátom,
Urazíte kolegov.
Vidíte, že nemáte priateľov,
Hovoríte iba so psom.

Ťažké je skonštruovať správnu vetu,
Falošný priateľ v jazyku.

Oblak je podobný mraku,
Ale mrak nie je temnota.
U nás je manželstvo brak,
A teplota je teplota.

Reč znamená slovo,
Slovo je iba písmeno,
„Písmen“ človek je gramotný,
A úžasný opakom perfektný.

U nás je loď brod,
A brod je v rieke na prechod.
Našťastie, môžeme spolu žiť,
A v mori brodiť.

Hodina je šesťdesiat minút,

A musím teraz odkvitnúť,
Lebo neznamená celý rok,
Napredok je u nás pokrok.

Chodenie vpravo,
Nie je chodenie vpred.
Sediť na lavičke,
Je v Chorvátsku veľmi nebezpečné.

Každý sa musí učiť,
Dlho sedieť a čítať.
Vedieť slovo použiť,
Alebo stále mlčať.

Matej Hasnek je v 3. ročníku bakalárskeho štúdia slovakistiky na Univerzite v Záhrebe.

Hlas z vody

2. MIESTO

v kategórii POVIEDKA

Ivan Radić

V strede Európy, strední ľudia, zachytení o stred niečoho, čo ani najmenej nepoznajú, ale cítia až priveľa. Veslujú rytmicky, ako na povel. Vedľa nich pláva Mišo. Křč. Vznáša sa a masíruje si boľavé chodidlo. Topí sa. Silne, křčovite pláva, kým bolesť neprestane, neutíchnu. Počúť iba jeden hlas. Hlas z vody.

Kráča pomaly Topoľskou vedľa garáží a kontajnerov a hľadá číslo 18. Zase mešká. Hela ho tentokrát určite zabije. Nervózne zvieral v ruke kyticu a teraz sa pozeral, či ju náhodou nezlomil. Mišo nie je žiadny romantik. Kvetu sú na ospravedlnenie za poslednú hlúposť, čo – hlúpe – spravil.

Počítal kvety. Bude to stačiť? Koľko kvetov stačí za jeden „scestný“ bozk s modrookou Jankou od Trnavy? Spomedzi kontajnerov sa vynoril malý zajačik a začal bežať rovno po ceste. „Počkaj, zajko! Za uši ťa vyťahám, uvidíš!“ Bežal zajko, bežal aj Mišo. Bežali dvaja, občas aj jeden vedľa druhého, ako starí kamoši. Človek by nevedel, kto koho naháňa. Odhodil aj kvety aj ruksak, predbehol zajka a náhle sa otočil. „Teraz ťa mám, čertík v bielom!“ A zrazu tam stal sám, na ceste, v strede ulice, s rozšírenými rukami. Zazvonil raz. Zazvonil druhýkrát, s kropajami potu na čele, dýchal prudko a hlboko a zvieral křčovito kvety. Zaklopal. „Otvor, Hela!“ Zaklopal druhýkrát. „Hela, otvor!“ Počúval hlasy a kroky a sekundy, ktoré sa menili na minúty, mesiace a roky v jeho hlave. Cítil bradu, ako rastie a štekľí brucho a nečujne padá na zem. Mišo nikdy nemal kamarátov. Hela ich vždy mala dosť. Najprv sa nevedel správať, keď večer spolu sedeli s jej kamarátkami. Pukal prstami na rukách a hrýzol si pery. Potom si zvykol a dokonca mal tie ich malé stretnutia aj rád. „Malé rozhovory“ a malé poháriky na víno. Páčil sa mu ten pocit, že k niekomu patrí. Celý život behal za niečím, zháňal bohvieaké veci a vecičky. A teraz, keď stál pred týmito dverami, cítil silno, že nie je tam, kde chce byť. A chcel byť iba na druhej strane. Nič iné v živote nežiadal. Očami prechádzal hore dole po stene. Pozeral sa na dvere. Ako sa dostať na druhú stranu?

Mišo nikdy nemal kamarátov. Hela ich vždy mala dosť. Najprv sa nevedel správať, keď večer spolu sedeli s jej kamarátkami. Pukal prstami na rukách a hrýzol si pery. Potom si zvykol a dokonca mal tie ich malé stretnutia aj rád. „Malé rozhovory“ a malé poháriky na víno. Páčil sa mu ten pocit, že k niekomu patrí. Celý život behal za niečím, zháňal bohvieaké veci a vecičky. A teraz, keď stál pred týmito dverami, cítil silno, že nie je tam, kde chce byť. A chcel byť iba na druhej strane. Nič iné v živote nežiadal. Očami prechádzal hore dole po stene. Pozeral sa na dvere. Ako sa dostať na druhú stranu?

Ohlušujúca hudba pohybovala ľuďmi okolo neho, a Mišo len stál, dával si do nosa. „Ešte jedno!“ ukázal prstom. Ona je čarodejnica – rozmýšľal. „Ešte jedno!“ Nebola tou, ktorú hľadal, ale možno by mu mohla pomôcť. Áno, ako aj tá prvá pomohla, namiesto srdca mu nechala kameň. Všetko sú to rovnaké čarodejnice! Na čo ich potrebuje? Janka. Bozk. A hotovo.

Vtedy, tým jedným bozkom si zamkol tieto dvere. A teraz sa ich snažil druhým otvoriť. Ešte silnejšie stláčal kyticu. Zem pokryli lupienky. Orosenú tvár slzy.

Raz, dva, raz, dva, počítal v hlave a plával kraul. Studená voda mu vyhovuje. Ponoril hlavu, celý sa ponoril. Počúval. „Mišo! Mišo!“ Volal hlas z vody. „Čarodejnica? Radšej mlčať. Nech ide svojou cestou!“

„Mišooo! Miiiiišoooo!!!“ Hlas sa zosilňoval. Mišo trval na svojom. „Len nech ide svojou cestou, bosorka! Už ju ani počuť nechcem! Prečo ma volá?!“ Silne zavrel oči, až boleli. Hlas z vody neprestával. Ba naopak, stával sa hlasnejší a bližší. A oči viac a viac boleli. „Prečo, Bože?! Prečo sestra moja, brat môj, či nás matka preto na svet priniesla?“

Boleť mu spôsobovala nevoľnosť. Voda ho ťahala dolu. A to dolu sa mu teraz zdalo ako jediná realita. „Dolu a nikde! Dolu všetci pôjdeme, tak prečo nie teraz?“ Nevoľnosť. Kyslé v bruchu, kyslé v ústach. A hotovo.

Hlasy – kroky, minúty – roky. Dno ho sladko objalo teplými rukami, láska mu tvár, hrá sa s neučesanými vlasmi. Vône sveta v ňom plávajú, hrajú sa so svetlom, naháňajú farby.

Tyrkysový bozk na hrdle. Dýchať netreba. Len plávať. Raz, dva, raz, dva. Kým kľč neprejde, neprestane. Kým neprestanú hlasy, najmä hlas z vody.

„Mišo!“

„Prepáč Hela, ja...“

„Máš ma rád?“

„Áno.“

Hela stála vo dverách. Janka, Tea a Marína za ňou. Pozerali sa naňho. Zuzka vzadu zapíjala niečo vínom.

„Kvety mi dáš teraz alebo ideš ešte potom na stretnutie s Jankou, hm?“

„Ja... Nie. Chcel som iba...“

„Čo, Miško? Vždy si niečo chcel. Pán niečo chce! Čo by si ty chcel, Miško? Odpustenie? Zabudnutie? Večnú lásku? Ja to nemám, a to sa opováž odo mňa očakávať! Zbohom, Miško!“

Tyrkysový bozk na hrdle. Raz, dva, raz, dva. Kým neprestane hlas z vody.

Otvoril oči. Hela tam stála sama. Utierala mu tvár a hladkala ho.

„Miško!“

„Ja....“

„Ššššššš! Neboj sa.“ Objala ho. Kvety spadli na zem. Nebolo hlasov. Nebolo hlasu z vody.

Tyrkysový bozk na hrdle. Tyrkysový bozk na perách. Svetlo na chodbe zhaslo. Sami, objatí tyrkysovým svetlom cez privreté dvere. Stoja v strede. Strední ľudia. Vyrástli z vody.

O istom pánovi

2. M I E S T O
v kategórii POÉZIA

Monika Szydłowska

O istom pánovi

Na slovenskej dedine,
kde potôčik tečie,
v domčeku pri víne
sedí on. Kto? Viete?

Monika Szydłowska
Muž v okuliaroch
nad knihou zamyslený.
V izbe hustý opar.
Je on vymyslený?

Čo sa mu stalo?
Prečo sedí sám?
Čo ho zaujalo?
Je to známy pán?

Áno, mal by byť
v pamäti hlboko,
ale chcel sa skryť
pred ľudským okom.

Chcete vedieť viac?
Čítajte jeho diela!
Prišiel na to čas.
Spoznajte spisovateľa!

A ako sa volá tento muž?
O čom sníva ten slovenský syn?
Dobre, dobre, poviem vám to už.
Volá sa Martin Kukučín.

Viac už nepoviem,
nech každý hľadá sám.
A čo sa dozviete

povedzte aj nám!

Sme taká skupina,
ktorú spája slovenčina,
je nás zopár vo svete.
Ešte nič o nás nevíete?

Poznáme Kukučína: diela
a jeho život trochu tiež.
Jeho tvorba je naozaj skvelá.
Nech dnes ho spozná celý svet!

Monika Szydłowska je v 2. ročníku magisterského štúdia slovakistiky na Jagelovskej univerzite v Krakove.

Zabudnutý

3. MIESTO

v kategórii POVIEDKA

Milina Čiljak

Svoj príbeh som začal vetou: „Myslel si, že je zabudnutý.“ Všetci študenti v miestnosti sa na mňa prekvapene dívali. Okamžite som si takýmto vstupom získal ich pozornosť, najmä, ak som zvyčajne prednášal úplne inak.

„Vyrozoval mi všetko dopodrobna. Sadol som si vedľa neho na miesto, z ktorého sa nepohol už roky. Ľudia prechádzali vedľa neho každý deň. Niekedy to boli rovnaké tváre, inokedy cudzie, nové, jemu to bolo jedno. On iba sedel, akoby nad niečím premýšľal. Nikdy sa mu ani nesnívalo o tom, že bude existovať práve tu. Vedľa fontány, ktorá mu pripadala taká ďaleká, a predsa bola pri ňom nesmierne blízko. Každý deň sa tu hromadilo mnoho sveta, ľudia vyšli zo svojich bytov na poobedňajšiu prechádzku alebo na obhliadku mesta, ale nikto sa na neho ani len nepozrel. Len okolo fontány poskakovali deti, ktorých rodičia dávali pozor, aby do nej náhodou neskočili. Občas tam prichádzali turisti a fotili sa vedľa neho, ale nik sa ho neopýtal, prečo tam sedí, čo si píše, kde je jeho domov. Bolo mu smutno z toho, čo pred sebou videl. Vnímal ľudí, ktorí neustále utekajú, ale nikdy nič nestihnú. Pozoroval usmiate tváre, za ktorými sa skrýval smútok. Videl mládež, ktorá čítala z mobilu, ale nelistovala knihy. Uvedomil si, že on žil v iných časoch, keď vzdelávanie znamenalo dar, nie povinnosť. Iba teraz, odkedy tu sedí, pochopil, ako sa život mení. Kolobeh života krúži, ale vždy má inú podobu. Začal si všímať svet a perom zapisovať príbehy ľudí, ktorí ho inšpirovali. Vtedy mi jeden z nich aj vyrozoval.

Bol deň ako hociktorý iný... Slnko zahňalo svoje lúče do každého kúta mesta a tak sa postupne všade nahromadilo ľudí ako na mravenisku. Bol smutný, že je už ničím, zrnko v piesku, jeden z miliónov, na ktoré svet zabudol. Ale tohto slnečného dňa sa čosi stalo a všetko sa zmenilo. Prišlo k nemu malé dievča v bielej košielke a červenom svetri. Dievčatko sa spýtalo ženy, ktorá na ňu dávala pozor: ‚Stará mama, kto je tento dedko?‘ Starká sa zasmiala a neodpovedala. Bolo mu clivo, keď si pomyslel, že ani ona o ňom nič nevie. Prekvapilo ho preto, keď o chvíľu žena sľúbila dievčatku, že jej doma prečíta báseň a všetko jej o ňom porozpráva. Vzbudilo to v ňom nádej, že tu predsa len nesedí zbytočne, že si svoje miesto pod slnkom zaslúžil.

Minulo mnoho rokov, kým nastal večer, keď si na fontánu sadla krásna mladá dáma. Mala plnú tašku kníh, ktoré si rozložila po kameňoch, obklopujúcich fontánu, ako keby to bol jej stôl. Stromoradie prekryté nočnou oblohou bolo ozdobené pouličným svetlom. Moderné lampy ako veľké hviezdy svietili na čítajúce dievča. ‚Jedného dňa budem o tebe prednášať deťom

v škole, prihovorila sa mu jemným hlasom a jeho líca sa leskli, akoby ich prekryli slzy. Prejavil tým vďaku či potešenie? To netušila. Vedela iba, že je to pán, ktorého ako malá nazvala dedkom. Osobnosť, o ktorej nevedela nič, hoci tu sedí už roky. Je to človek, ktorého príbeh jej vyrozprávala stará mama a dnes sa už nepýta, prečo o ňom jej rovesníci nevedia, ale rozhodla sa, že bude robiť všetko, aby si ho každý uctil, keď vedľa neho prejde.

Bol deň ako hociktorý iný... Necítil sa už zbytočný, zabudnutý. Vedel, že toto miesto patrí iba jemu. Poznal dôvod, prečo tu sedí a tentoraz sa pozeral na ľudí s úsmevom na tvári. Nie preto, že si ho všímali viacej ako predtým, ani preto, že sa vedľa neho zastavil okoloidúci. Bol šťastný, lebo videl pred sebou malé dievča, ktoré pred rokmi nevedelo o ňom nič a dnes sedí vedľa neho a prednáša dvadsiatim žiakom práve o ňom. Po prvýkrát cítil, že sem patrí. Teší sa, keď počuje slovo, ktoré písal v inom storočí a dnes znie z úst mladej bytosti. Cíti potešenie na srdci, keď mu v ušiach odznievajú jeho verše, iskry dávnych čias.

Bol deň ako hociktorý iný... Na Hviezdoslavovom námestí sedel on ešte vždy s perom v ruke a pozeral sa na deti. Pani učiteľka skončila hodinu a oslovila ho: *„Hovorila som ti, že o tebe budem prednášať, lebo nie ten, kto v rozkoši planúc žil, ale ten, kto tvoril a vytvoril, môže hovoriť, že žil!, však?“* Pozrela naňho ešte raz a na tvári sa mu zjavil úsmev. Bol to pocit vďaky?

Prednáška sa skončila. Študenti na mňa pozerali a ja som pozeral na nich. Nežiadal som od nich, aby sa vedľa každej sochy zastavili a vedeli vyrozprávať jej životopis alebo naspamäť prednášať všetky diela autora. Chcel som, aby sa zamysleli nad tým, prečo je socha umiestnená na istom mieste, aký skutok vykonala či ktoré významné dielo tá osobnosť pre nás vytvorila. Je to divný príbeh, však?

O istom pánovi

3. MIESTO

v kategórii POÉZIA

Monika Szydłowska

Modré spektrum

Moje plné srdce hľadá teba,
Len tebe úplne verí.
Farbami celého neba
Žiadnej tvoja sa nepokorí.

Dúfam, že sa znovu stretneme,
Ten pokoj ešte raz že zacitím,
Ale aj úsmev, ktorý spontánne na moju tvár

Vždy keď uvidím, že si blízko, že ma hľadáš.

Stratení sa hľadáme,
Snad' sa aj nájdeme,
Na konci cesty tej
Keď kufre na istú zem položíme.

Chcem si myseľ umývať
V chladných kryštáloch
Dovoliť, aby sa zatúlala
Bezstarostne do čistoty.

Vôňu tvoju vietor prinesie:
Obrovský nostalgický pocit,
Že sme veľmi šťastní boli
Na istému podnebiu radosť spolu žili.

Moji kamaráti tu tiež boli,
Každého cesta sa tu splietla s mojou
Na modrých vlnách tvojich
Z jedného pohára sme tú nádheru pili.

príde

Keby sme sa znovu stretli,
Aká by to hostina bola!
Celodenný tanec pri tvojej sladkej melódii...

Ty a vietor silní rytieri hudobníci,
Ale Dunaju mocný, bez teba
Všetci sme len obyčajní chudáci!

Sara Ponjan je v 3. ročníku bakalárskeho štúdia slovakistiky na Univerzite v Záhrebe.

Cez okno

kategória POVIEDKA

Milan Vojnović

V roku 1995 sa v malom srbskom meste pod horou Rtaň narodilo bábätko. Plače a ležiac v teplom náručí svojej matky sa pozerá cez okno. Z okna je výhľad na horu Rtaň. Pred domom stojí jeho otec a brat obzerajúci si po prvý raz svojho nového bratčeka. Bláznivé aprílové počasie zobudilo vône prírody, ktoré sa spájajú s vôňami z kuchyne. Matka tíše svojho syna pesničkou, ukazuje prstom na jeho brata a otca, a tak bábätko počuje prvé slová slovanského jazyka. Srbského.

Aj dnes, po rokoch, sa ešte stále pozerá von cez okno. Vnútorne. Je zahmlené. Pozerá sa cez deň aj v noci. Sú tri hodiny. Čo by mal človek robiť o tretej v noci? Čo by mal vtedy vidieť cez okno? Čo my vieme o človeku, ktorý kráča po vonku o tretej v noci s mútnym pohľadom? Človek kráčal po tmavej ulici a mal pocit, že ulica počuje jeho kroky.

Ako kráčal ďalej, ulica bola tmavšia a tmavšia, v jednom momente mu sa zdalo, že ulica vedie do najhlbšej tmy. Bola tam iba jedna slabo blikajúca pouličná lampa. Človek zamrzol pod lampou, s každým blikotom svetla čoraz nervóznejší. *Tmavý svet ho prehltol do svojej tmy, je sám so svojimi myšlienkami, ktoré počuje ulica a počuje aj tlkot jeho srdca. V jednom momente sa človek otočil a nal'akal sa vlastného tieňa, ktorý vytvoril posledný blikot svetla pouličnej lampy.*

*V diaľke sa začala búrka. Hromy bijú a blesky osvetľujú železničnú trať v blízkosti človeka. Bolo to jediné svetlo v hlbkej tme a človek sa rozhodol nasledovať ju. Ako ju nasledoval, zdalo sa mu, že železničná trať vedie k búrke. Vysoko na oblohe sa z bleskov začalo tvoriť niečo, čo vyzeralo ako ohnutý čarodejníkov klobúk. Človek si vo svojej dezorientácii myslel, že by to naozaj mohol byť nejaký čarodejník, ktorý robí mágiu a blesky sú prejavom toho. Všetko vyzeralo zázračne a zvláštne. V jednom momente sa mu železničná trať stratila pod nohami. Ešte raz sa cítil stratený v hlbkej tme. Od strachu sa začal vracieť späť a hľadať svoju železničnú trať. Našiel ju a urobil dva, tri kroky a už bol doma pod horou Rtaň. Bol šťastný, že bol doma, ale blesky z diaľky ho stále volajú. Chcel pokračovať vo svojom dobrodružstve a rozmýšľal, že nemá dôvod báť sa. Pocity, že keď urobí dva, tri kroky a je naspäť doma, mu dal silu pokračovať v tomto dobrodružstve. Vrátil sa tam, kde už raz bol, tam, kde sa železničná trať stratí. Musel nájsť niečo iné okrem svetla bleskov, čo by ho viedlo cez tmu k tajomnému čarodejníkovi. Príliš dlho čakal a bol nervózny, nechcel pripustiť, že tu je koniec cesty. Naraz počul *príjemný zvuk hudobného nástroja, ktorý nepoznal. Myslel si, že je to nové volanie a začal nasledovať zvuky hudobného nástroja. Bol bližšie a bližšie k tomu zvuku a naraz zbadal veselú skupinu ľudí. Vysokí muži a krásne dievčatá tancovali, spievali a hrali na unikátnom, drevenom a dlhom nástroji. Oprel sa o hrubý starý strom a počúval ich pesničky a hudbu. Z hudby cítil emócie radosti, veselosti, starosti, žiaľu. Jazyku, ktorým spievali, ledva rozumel, no videl, že je to slovanský jazyk a pochopil niekoľko slov. Zaslepený hudbou, nezbadal, že k nemu zozadu prišlo dievča. Prekvapilo ho svojou krásou. Malo bledú tvár, oči ako jazero a blond vlasy. V celkovom opojení z jej krásy i nádhery hudby si bol istý, že niečo**

také muselo byť dielom čarodejníka. Dievča hovorilo rýchlo takým rýchlym jazykom, že sa mu zdalo, že možno spieva. Bolo vzrušujúce počuť prvé slová takého milého jazyka. Skúsil sa s ňou rozprávať po srbsky, no obidvaja sa smiali svojmu neúspešnému pokusu o komunikáciu. Dievča zbadalo, že sa človek pozerá na hudobný nástroj. Ukázalo naň prstom a povedalo, že sa ten hudobný nástroj volá fujara. Takto sa človek začal učiť prvé slová nového jazyka, s ktorým sa stretol. Dievča videlo, že je človek trochu stratený, chytilo ho za ruku a pridali sa k ostatným. Vyhýbali sa nepríjemnej komunikácii rozdielnymi jazykmi, a preto začali hrať na fujare a tancovať, veď cez hudbu si rozumeli najlepšie. Tak šli spolu bližšie a bližšie k tej zázračnej, veľkej veci ohnutého tvaru. Ešte bola noc, a to, čo sa črtalo z bleskov na oblohe, sa ešte nedalo rozpoznať. Noví priatelia ho cestou naučili svoje ľudové tance a piesne.

Zdolaním posledného malého kopca konečne dorazil človek tam, kde chcel byť. Spolu s priateľmi stál pred obrovskou horou s krivým vrcholom. Tak to bol ten ohnutý čarodejníkov klobúk! Človek sa smial svojej nezmyselnej predstave, že je to nejaký čarodejník, no hora so svojim bleskami nebola o nič menej zázračná ako čarodejník. Vyrážala mu dych. Z nejakého dôvodu sa cíti ako doma, nemá už vôbec strach a nič mu nepríde cudzie. Možno preto, lebo sa človek ešte stále pozerá cez svoje okno, cez okno je výhľad na krásnu horu, v skle vidí odraz svojej tváre a na svojej tvári vidí ten istý zvedavý pohľad, ktorý mal jeho brat, keď sa narodil. Pohľad, ktorý ho chcel spoznať. Búrka nad horou zobudila vône prírody, človek sa túlil v teplom náručí krásneho dievčaťa a okolo nich znela hudba piesne s novým milým zvukom jazyka. Dievča uvidelo zvedavý pohľad človeka. Ukázalo prstom na vrch hory a povedalo, že je to Kriváň. Ukázalo na horu a povedalo, že tá sa volá Vysoké Tatry. Tieto nové mená a slová sú odteraz vryté do jeho pamäte. Človek sa pozrel okolo seba zvedavým pohľadom a ten istý zvedavý pohľad dostal meno toho všetkého, čo vidí. Dievča mu povedalo, že to všetko okolo nich je Slovensko a privítalo ho. Ukázalo prstom doľava, doprava, hore, dole.... Vymenovalo mestá, jaskyne, rieky, jazerá. Vrývali sa do jeho pamäte. Dozvedel sa, že jeho nové dobrodružstvo sa ešte zďaleka ani nezačalo. Veď Slovensko dýcha históriou, kultúrou, životom a má ho spoznať ako brata.

Z neďalekej reštaurácie sa šírila vôňa a bolo počuť aj novú pieseň, tentoraz zo žalúdka zvedavého človeka. Pred takýmto dobrodružstvom sa treba poriadne najesť, napadlo jemu i dievčaťu. To ho krmilo bryndzovými haluškami, kapustnicou, parenicou.... Nové slová sa opäť vrývali do jeho pamäte i do žalúdka.